

5. søndag etter Treenighetsdagen 2022– Asbjørn Hjørthaug

Tekster: Salme 112, Gt Klag3:22-33, Ep 1. Pet 3:8-15, Ev Luk. 5:1–1, II Joh 1:35-51

I vår bibelkalender er søndagens overskrift «Apostlenes kallelse». Ordet «kallelse» betyr rent formelt en ansettelse «uten forutgående kunngjøring». Det er noen som tilsettes uten at stillingen er utlyst offentlig. I dag handler tekstene om kallelsen til å følge Jesus, en kallelse til Guds Rike. I evangelie-teksten var det fiskeren Simon som ble kalt av Jesus til å være «menneskefisker». Her er det Andreas, Simon bror og en disippel til som ble kalt av Jesus, og de fulgte ham.

Hva er så årsaken til at de uten videre forlot sitt yrke som fiskere og fulgte Jesus? Hadde døperen Johannes argumentert og overbevist dem om at det eneste rette var å følge Jesus? Når noen kaller deg til en jobb eller stilling så lover de deg lønn og ofte gode ansettelsesvilkår. Her peker teksten på årsaken til at de fulgte Jesus. Døperen Johannes som var deres lærer, holdt for dem verdens korteste preken i det han sier når Jesus kommer gående: «*Se, Guds Lam!*» Johannes gjentar det han sa dagen før: «*Se, Guds lam, som bærer bort verdens synd!*» Joh 1,29. Det går ikke an å beskrive evangeliet med færre ord enn det Johannes her gjør: **Se, Guds Lam!** Når tilhørerne hører ordene «Guds Lam» tenker de umiddelbart på alt hva Moses har skrevet om påskelammet, om blodet av lammet som ble strøket på dørstokken i Egypt og frelste folket fra dødsengelen samme natten de ble frigjort fra egypterne. Men tanken går også direkte til det profeten Jesaja skriver: «*Han ble mishandlet, han ble plaget, og han åpnet ikke munnen, lik et lam som føres bort for å slaktes, lik en sau som tier når den klippes, og han åpnet ikke munnen.*» Jes 53,7 «*Se, Guds Lam!*» er en preken om Kristus Jesu. En preken om Guds Sønn som ble ofret på korset for våre synder.

De aller fleste israelitter kjente godt til beretningene i Det gamle testamentet. De hadde lært å kjenne Skriftene fra barndommen av. Så når Johannes peker på Jesus og sier «*Se, Guds Lam!*» forstår de eksakt hva han taler om. Til menigheten i Korint som var hedninger, taler Paulus på akkurat samme måte: «*Da jeg kom til dere, søsken, var det ikke med fremragende talekunst eller visdom jeg forkynte Guds mysterium. For jeg hadde bestemt at jeg ikke ville vite av noe annet hos dere enn Jesus Kristus og ham korsfestet.*» 1 Kor 2,1-2 Fremragende talekunst og visdomsord var greske filosofers talemåte når de underviste folket. Men Paulus gikk rett på sak og taler om Kristus som ble korsfestet. Det er nettopp evangeliet om Guds Lam. Så når døperen Johannes kaller inn til Guds rike gjør han det gjennom å forkynne evangeliet. Men han gjør det også gjennom å forvalte sakramentet. Han gjør det gjennom den hellige dåp. På Guds befaling og ord døper han mennesker til Kristus. I Apg 19,4-5 sier Paulus om døperen Johannes: «*Johannes døypte med en dåp til omvendelse. Han sa til folket at de skulle tro på ham som kom etter ham, det er Jesus.*» Etter å ha hørt dette lot de seg døpe til Herren Jesu navn.» Før den etiopiske mannen ble døpt av Filip bekjente han: «*Jeg tror at Jesus Kristus er Guds Sønn.*» Apg 8,37. Dåpen er også en del av evangeliet. I dåpen fikk du kallet og ble et Guds barn og fikk alle Åndens gaver. I Luthers forklaring til 3. trosartikkel heter det: «*Den Hellige Ånd har kalt meg ved evangeliet, opplyst meg ved sine gaver, helliggjort og bevart meg i den rette tro,*» Alt dette fikk vi i og med dåpen. I sin pinsepreken sier Peter: «*Vend om og la dere døpe i Jesu Kristi navn, hver og en av dere, så dere kan få tilgivelse for syndene, og dere skal få Den hellige ånds gave.*» Apg 2,38

I Rom 10,14-15 stiller Paulus følgende spørsmål: «*Men hvordan kan de påkalle en de ikke tror på? Hvordan kan de tro på en de ikke har hørt om? Og hvordan kan de høre uten at noen forkynner? 15 Og hvordan kan de forkynne hvis de ikke er utsendt?»* I teksten vår hører vi hvordan Jesus kaller menn som skal sendes ut med evangeliet til hele verden. Vi hører hvordan flere får et direkte kall av Jesus selv til å være apostel. Det var Simon og broren Andreas og Filip. De fikk et direkte kall fra Gud selv, ettersom Jesus er Gud, til apostelembetet. Deres kall ligner det kallet døperen Johannes og profetene i den gamle pakt fikk. De var også kalt direkte fra Gud til å være hans sendebud. Både ordet apostel og profet betyr sendebud. Det er de som med fullmakt direkte fra Gud selv er sendt ut til å forkynne evangeliet. Slik sender Jesus ut sine disipler: «*Jeg har fått all makt i himmelen og på jorden. 19 Gå derfor og gjør alle folkeslag til disipler: Døp dem til Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn 20 og lær dem å holde alt det jeg har befalt dere. Og se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende.*» Matt 28,18-20.

Jesus gir Simon et nytt navn: «*Du er Simon, sønn av Johannes. Du skal hete Kefas - det er det samme som Peter.*» Peter fikk en særstilling blant apostlene, og da han på vegne av de alle la fram bekjennelsen: «*Du er Messias, den levende Guds Sønn.*» Matt 16,16 Da svarte Jesus: «*Du er Peter, og på denne klippen vil jeg bygge min kirke*» Matt 16,18. På denne bekjennelse og på dette apostelembetet Peter representerte, vil Jesus bygge sin kirke. Som vi hørte tidligere fra Rom 10 noen må sendes ut for å forkynne Peters bekjennelse som er evangeliet. Slik bygges Guds rike i verden, slik bygger Kristus sin kirke mellom oss ved at noen forvalter ord og sakrament. Seinere etter apostlene skjer kallet til embetet ikke umiddelbart og direkte fra Gud, men gjennom andre mennesker. Det er Kristi kirke oppgave på hvert sted, der det finnes noen som bekjenner Kristus, å kalle noen til presteembete. Dette er hva Paulus gir Titus ansvaret for: «*Jeg lot deg bli igjen på Kreta for at du skulle ordne det som fremdeles var ugjort, og innsette eldste i hver by, slik jeg påla deg.*» Tit 1,5 En menighet trenger en prest som kan forvalte ord og sakrament. For det er gjennom nådens midler at troen skapes og at troen opprettholdes.

«*Filip traff Natanael og sa til ham: "Vi har funnet ham som Moses har skrevet om i loven, og som også profetene har skrevet om: Det er Jesus fra Nasaret, Josefs sønn.*» Filip fører så kallet han har fått av Jesus, videre til Natanael. Når han skal forklare hva saken gjelder, henviser han til Bibelen om at Moses og profetene har skrevet om Jesus fra Nasaret. På samme måte underviser Jesus disiplene der de vandret fra Emmaus. Han henviste til Bibelen, til Moses og profetene: «*Og han begynte å utlegge for dem det som står om ham i alle skriftene, helt fra Moses av og hos alle profetene.*» Luk 24,27 Det står om da Paulus var i Troas så holdt han en midnattsgudstjeneste. Han talte lenge og vel og deretter brøt han brødet, holdt nattverd med de som var til stede. Vi har samme gudstjeneste ordning der vi først leser tekstene, så har en preken og deretter feirer nattverd. Disse eksemplene skal lære oss at vi aldri kan overtale mennesker til å tro på Kristus med våre egne ord. Det er bare Guds ord som har denne kraften i seg til å omvende mennesker til å tro på Kristus og følge han. Derfor må mennesker komme under ordets hørelse slik at Den Hellige Ånd kan få gjøre sin gode gjerning.

Selv om den som kalles inn i Guds rike, får den hele og fulle saligheten med alle dens gaver, betyr det ikke at en har full innsikt i hele læren med engang. Vi kjenner godt til hvordan Jesus gjennom tre år måtte repetere og repetere visse saker for disiplene. Han viste en uendelig tålmodighet med sine disipler. «*Så uforstandige dere er, og så trege til å tro alt det profetene har sagt!*» Luk 24,25 - da de enda ikke forstod hva han mente når han varslet dem om sin lidelse og død og oppstandelse. Her i teksten sier Natanael til Jesus: «*Rabbi, du er Guds Sønn, du er Israels konge.*» Det er spesielt at Natanael allerede nå har kommet til en slik innsikt om Jesu person. Han hadde ikke fått mye opplæring. Han hadde kanskje hørt døperen Johannes si det om Jesus at han er Guds sønn. Men Jesus kommenterer at etter hvert skal Natanael få større innsikt i Guds ord og hva dette med Kristus innebærer: «*Du skal få se større ting enn dette.*»

Det er viktig at vi har denne tålmodigheten med hverandre. Å få rett innsikt i Guds ord skjer under tid med Åndens veiledning. Å få rett innsikt i Guds ord går parallelt med å lære seg selv å kjenne. Det skyldes at Guds ord er lov og evangelium. Det åpenbarer sannheten om oss som syndere og sannheten hvem Kristus er og hva han har gjort for oss. Dette kan ta tid. For disiplene tok det minst 3 år med Jesus som læremester. Derfor kan vi ikke sette større krav til andre enn vi gjør til oss selv. I det neste verset står det: «*Så sa han: Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Dere skal se himmelen åpnet og Guds engler gå opp og gå ned over Menneskesønnen.*» Når evangeliet forkynnes, når dåpen, avløsningen og nattverden forvaltes, så får vi i troen se himmelen åpen. Vi får se Kristus og alt det han har gjort for oss. I dette ligger løftesordet Jesus sier om at vi skal få se «*større ting*». Når evangeliet åpenbares og vi får se at Kristi rettferdighet tilregnes meg som min rettferdighet, at jeg står uten skyld og er ren og syndfri for Gud, da er himmelen her. Når Jesus seiret over djevelen og synden og døden, så åpnet han himmelen for alle som tror på ham. Vi kan hver dag gå inn for Guds ansikt som hans barn og be i Jesu navn om alt det vi har behov for.

Amen